

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	20705 - Sociolingüística / 1
Titulació	Grau de Llengua i Literatura Catalanes - Segon curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Gabriel Bibiloni Cañellas gabriel.bibiloni@uib.es	13:00	14:00	Dimecres	01/09/2010	29/06/2011	CE 02

Contextualització

Sociolingüística és una assignatura obligatòria dins el mòdul *Llengua i societat*. S'hi estudien els principals conceptes de la sociolingüística, especialment aquells que s'han utilitzat en l'anàlisi de la llengua catalana. L'objectiu fonamental és assimilar aquests conceptes, igual que entendre els processos de canvi sociolingüístic (substitució, normalització) i els discursos i prejudicis associats a aquests processos. Així mateix interessa que l'alumne entengui la importància de la normalització lingüística del català en un món multilingüe.

L'assignatura de Sociolingüística manté relacions estretes amb altres assignatures del grau: el tema de la variació lingüística enllaça amb la Dialectologia Catalana, a la qual pot servir de pòrtic; una bona part del programa serà ampliat a Planificació Lingüística; i el tema de la situació del català no es pot dissociar de la Història Social de la Llengua Catalana, una història que ha generat aquesta situació.

Requisits

Competències

Específiques

- * CE1. Coneixement de la llengua catalana, tant a nivell sincrònic com diacrònic, en en els seus diferents aspectes: gramàtica, variació lingüística i situació sociolingüística. .
- * CE7. Capacitat per a realitzar tasques d'assessorament i de planificació i dinamització lingüística i cultural. .

Guia docent

Bàsiques

* Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

1. La sociolingüística
Objecte, delimitació i relacions amb disciplines afins (lingüística, sociologia, antropologia, dialectologia, etc.). Història, escoles i mètodes. La sociolingüística catalana.
2. La variació
Concepte de llengua. Concepte de comunitat lingüística. La variació i les varietats (dialectes, registres, accents). L'estàndard. Processos i models d'estandardització. Llengües naturals i artificials. Varietats híbrides.
3. Contacte de varietats
Repertori, tria de codi, alternança de codis, mescla de codis i interferència. Diglòssia. Les normes d'ús lingüístic i el seu control. Bilingüisme i multilingüisme: definicions i tipologies. Els discursos sobre el bilingüisme i el multilingüisme.
4. La subordinació lingüística
Concepte de llengua subordinada i mecanismes de subordinació. conflicte lingüístic. La substitució lingüística.
5. Planificació i normalització
Conceptes de planificació i normalització lingüístiques. Processos i condicions per a l'establiment d'una llengua no dependent.
6. Les llengües d'Europa
El llatí en la història lingüística d'Europa. Primeres promocions de llengües a l'Edat Mitjana. El Renaixement, la impremta i les llengües europees. Revolució Francesa, nació i llengua nacional. Les llengües europees subordinades. Els estats igualitaris. Nous estats i noves llengües a l'Europa contemporània.
7. La llengua catalana
La composició lingüística de la societat catalana i la seva evolució. La legislació que regula i condiona els usos lingüístics. La política lingüística dels estats espanyol i francès. Institucions, instruments i accions de política lingüística dels Països Catalans. La presència del català en els diversos àmbits.

Metodologia docent

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	Explicació dels conceptes teòrics. Explicació de la metodologia de treball. Explicació dels recursos disponibles i la manera d'utilitzar-los.	25
Classes pràctiques	Classes pràctiques	Grup gran (G)	Seguiment i debat sobre els recursos utilitzats (bibliografia, webs, etc.) i el rendiment produït.	15
Tutories ECTS	Tutories	Grup petit (P)	Resolució de tots els dubtes que puguin sorgir als alumnes i seguiment individualitzat de la seva activitat.	5

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual o en grup	Estudi	Treball d'estudi i recerca de l'alumne pel seu compte.	105

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Hi haurà dos itineraris possibles. Si l'alumne s'acull a l'itinerari A (recomanable) amb un contracte signat al començament del curs, es compromet a assistir a un 80 per cent de les classes com a mínim i tindrà una avaluació contínua mitjançant les activitats següents:

1. Fer una ressenya de cada un dels cinc llibres de lectura obligatòria i optativament d'altres lectures.
2. Escriure dos articles per a una hipotètica revista científica, amb una extensió de tres fulls, sobre els temes següents:
 - a) Un article sobre la sociolingüística catalana, a partir sobretot dels textos Boix i Vila (1998), Querol (2006) i les explicacions de classe, o un article sobre la problemàtica del català estàndard, a partir sobretot dels textos Bibiloni (1997), Lamuela (1994) i les explicacions de classe. Es lliurarà abans del final de novembre.
 - b) Un article sobre la situació de la llengua catalana a partir sobretot dels llibres Joan (1996), Querol (2007) i els informes de l'Observatori de la Llengua. Espodrà lliurar en acabar el semestre.

En cas que les ressenyes o els articles no tinguin prou qualitat hi haurà un temps per a la seva revisió orientada pel professor (mentre no es presentin a final de semestre).

Cada una d'aquestes dues proves representarà un 40 per cent de la nota final. L'altre 20 per cent es fonamentarà en l'assistència a classe i la participació en totes les activitats (classes teòriques, pràctiques i tutories).

Si l'alumne tria l'itinerari B, serà avaluat a partir d'un examen celebrat el mes de febrer (o setembre) i, a més, haurà de presentar el mateix mes les 5 ressenyes indicades més amunt i un report sobre l'activitat

Guia docent

desenvolupada durant el curs. L'examen representarà el 50 per cent de l'avaluació i les altres activitats, el 50 per cent restant.

Llibres de lectura obligatòria: Bibiloni (1997), Boix i Vila (1998), Joan (2009), Lamuela (1994), Marí (1996).

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Classes magistrals

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Explicació dels conceptes teòrics. Explicació de la metodologia de treball. Explicació dels recursos disponibles i la manera d'utilitzar-los.
Criteris d'avaluació	Precisió del contingut. Claredat en l'exposició. Originalitat de l'enfocament. Qualitat de la redacció.

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 5% per a l'itinerari B

Classes pràctiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (recuperable)
Descripció	Seguiment i debat sobre els recursos utilitzats (bibliografia, webs, etc.) i el rendiment produït.
Criteris d'avaluació	Precisió del contingut. Claredat en l'exposició. Originalitat de l'enfocament. Qualitat de la redacció.

Percentatge de la qualificació final: 10% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 5% per a l'itinerari B

Estudi

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Treball d'estudi i recerca de l'alumne pel seu compte.
Criteris d'avaluació	Precisió del contingut. Claredat en l'exposició. Originalitat de l'enfocament.

Guia docent

Qualitat de la redacció.

Percentatge de la qualificació final: 70% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 90% per a l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- BIBILONI, Gabriel: *Llengua estàndard i variació lingüística*. València: Ed. Tres i Quatre, 1997.
BOIX, Emili i Xavier VILA: *Sociolingüística catalana*. Barcelona: Ariel, 1998.
LAMUELA, Xavier: *Estandardització i establiment de llengües*. Barcelona: Edicions 62, 1994.
MARÍ, Isidor: *Plurilingüisme europeu i llengua catalana*. Universitat de València 1996.

Bibliografia complementària

- BASTARDAS, Albert i Albert Turull: *Ecologia de les llengües. Medi, contacte i dinàmica sociolingüística*. Barcelona: Proa, 1996.
FERGUSON, Charles: "Diglossia". *Word* 15, 1959 (versió catalana: *Quaderns de Ponent*, 1983).
JOAN, Bernat: *Les normalitzacions reeixides. Aproximació a l'estudi de la construcció de llengües nacionals a l'Europa del segle XX*. Barcelona: Oikos-tau, 1996.
JOAN, Bernat: *Català normalitzat en un món multilingüe*. Palma: Moll, 2009.
JUNYENT, Carme: *La diversitat lingüística: didàctica i recorregut de les llengües del món*. Barcelona: Octaedro, 1999.
MARÍ, Isidor: *Mundialització, interculturalitat i multilingüisme*. Palma: Lleonard Muntaner, 2006.
NADAL, Josep Maria: *Llengua escrita i llengua nacional*. Barcelona: Quaderns Crema, 1992.
PUEYO, Miquel: *Diversitat i política lingüística en un món global*. Barcelona: Editorial UOC i Pòrtic, 2003.
QUEROL, Ernest: "Cap a on va la sociolingüística feta als Països Catalans", dins *Cap a on va la sociolingüística? II Jornada de l'Associació d'Amics del Professor Antoni M. Badia i Margarit*, Institut d'Estudis Catalans, 2006.
QUEROL, Ernest (coordinador): *Llengua i societat als territoris de parla catalana a l'inici del segle XXI*. Generalitat de Catalunya, 2007.
VILA, Xavier i Eva PONS: *Informe sobre la situació de la llengua catalana 2003-2004*, Barcelona, Observatori de la Llengua Catalana
— (en línia a: http://www.observatoridelallengua.cat/arxius_documents/informe6_ok.pdf).
Diversos autors: *Informe sobre la situació de la llengua catalana (2005-2007)*. Barcelona: Observatori de la Llengua Catalana
— (en línia a: http://www.observatoridelallengua.cat/arxius_documents/informe_llengua_2005-07.pdf).

Altres recursos

Pàgines web:

Pàgina de l'assignatura: <http://bibiloni.cat/sociolingüística>

Revista "Noves SL": <http://www6.gencat.net/llengua/noves>

Xarxa Cruscat: <http://www.demolingüística.cat/web/>

Societat Catalana de Sociolingüística: <http://socs.iec.cat>

Observatori de la Llengua catalana: <http://www.observatoridelallengua.cat>

Centre de Documentació en Llengua catalana de la Generalitat: <http://www20.gencat.cat/portal/site/Llengua>

Guia docent

Centre de Documentació Sociolingüística de les Illes Balears: <http://www.uib.es/catedra/camv/CDSIB/index.html>

